

Mottakere ifølge liste

Deres ref

Vår ref

25/206-

Dato

18. august 2025

Vedtak i klagesak - NVEs konsesjonsvedtak og samtykke til ekspropriasjon for ny 132 kV kraftledning Silsand-Botnhamn - Senja kommune

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) fattet 24. oktober 2024 vedtak om konsesjon til å bygge, eie og drive nye Botnhamn transformatorstasjon og en ny 132 kV kraftledning fra Silsand transformatorstasjon til nye Botnhamn transformatorstasjon. NVE fattet samtidig vedtak om samtykke til ekspropriasjon av nødvendig grunn og rettigheter. Konsesjonær er Arva AS (Arva).

Vedtaket er påklagd er Gunn Drange, Line Camilla Elveland v/Geir Høgstad, Sjøvannet grunneierlag v/Kim-Arne Hansen og Svartfjellgruppa v/Trond Nilssen. NVE har vurdert klagen uten å finne grunn til å endre vedtaket, og har oversendt saken til departementet for endelig avgjørelse.

Sakens bakgrunn

Arva søkte 8. mai 2020 opprinnelig om konsesjon til en 132 kV kraftledning fra Silsand via nye Botnhamn transformatorstasjon til Brensholmen transformatorstasjon i Tromsø kommune. Etter oppdaterte lønnsomhetsanalyser, trakk senere Arva søknaden på strekningen Botnhamn-Brensholmen. I opprinnelig søknad la Arva fram en hovedtrasé for den nye kraftledningen fra Silsand til Botnhamn på vestsiden av Lysvatnet. Som følge av mottatte høringsinnspill og dialogmøter med Nord-Senja reinbeitedistrikt og NVE, valgte Arva å trekke søknaden om en trasé vest for Lysvatnet, og heller søke om en trasé øst for Lysvatnet, over Snaufjellet. I tillegg ble det søkt om en mindre justering sør for Kjosen, av hensyn til reindrifta.

NVE ga 24. oktober 2024 konsesjon etter energiloven § 3-1 til Arva for å bygge Botnhamn transformatorstasjon og en 132 kV kraftledning fra Silsand transformatorstasjon til nye Botnhamn transformatorstasjon i Senja kommune i Troms. Konsesjonen gjelder en ca. 28 km lang kraftledning, og nye Botnhamn transformatorstasjon ved Kjosen, innerst i Stønesbotn, med adkomstvei fra Stønesbotnveien.

NVE vurderte at den nye ledningen og transformatorstasjonen ville øke kapasiteten i nettet og legge til rette for næringsutvikling og elektrifisering i området, i tillegg til å styrke forsyningssikkerheten på Nord-Senja. NVE mente at den konsesjonsgitte traseen er den som samlet gir minst negative virkninger for blant annet reindrift og naturmangfold. NVE ga samme dag samtykke til ekspropriasjon etter oreigningslova for nødvendig grunn og rettigheter for bygging av anlegget.

NVE mottok til sammen seks klager i saken:

- Gunn Drange
- Geir Høgstad på vegne av Line Camilla Elveland
- Kim-Arne Hansen på vegne av Sjøvannet grunneierlag
- Gøril Lilleng på vegne av Svartfjellgruppa
- Øystein Pettersen og Kjetil Ronesen
- Bjarte Harald Berntsen, Gunnhild Berntsen og Nanna Elisabeth Berntsen

Arva ble forelagt de innkomne klagen, og kom med merknader til klageanførselene i brev av 16. desember 2024. NVE vurderte at de fire førstnevnte klagerne var parter eller hadde rettslig klageinteresse i saken. NVE vurderte at klagen fra Øystein Pettersen og Kjetil Ronesen og klagen fra Bjarte Harald Berntsen m.fl. ikke oppfylte kravet til rettslig klageinteresse. NVE fattet derfor 23. januar 2025 vedtak om avvisning av klagen. Slik saken er opplyst for departementet, har ikke disse vedtakene om avvisning blitt påklagd.

NVE vurderte klagen, men fant ikke grunn til å endre vedtakene sine. NVE oversendte klagen til departementet for endelig avgjørelse i brev av 23. januar 2025 i tråd med forvaltningsloven § 33.

Klagen

Klagen, Arvas merknader og NVEs oversendelsesbrev er tilgjengelige i sin helhet i saksdokumentene. Departementet gjengir hovedanførselene.

Gunn Drange

Drange ønsker at ledningen heller følger traseen fra Skognesbotn til Bukkemoen, for å redusere skadevirkningene av naturinngrepet, samt skjerme populasjonen av rødlistet art på Senja for unødvendige påkjenninger.

Line Camilla Elveland

Elveland er mot at ledningen skal gå over hennes eiendom gnr. 91 bnr. 29 i nærheten av Sjøvatnet. Elveland anfører at ledningen i denne traseen vil ødelegge rekreasjonsmuligheter i

forbindelse med fiske, friluftsliv og generelle rekreasjonsopphold på eiendommen. Elveland mener hensynet til kulturminner ikke er et viktig argument i denne sammenheng. Elveland ønsker derfor at ledningen legges i en trasé enten øst eller vest for eiendommen hennes.

Sjyvannet grunneierlag

Sjyvannet grunneierlag mener en ledning i trasé på vestsiden av Sjyvatnet vil være til sjenanse for både hytte- og grunneiere i området. Grunneierlaget er ikke mot at kraftledningen skal passere i området, men mener det må være mulig å flytte traseen vestover, nærmere Bukkemoen, slik at den passerer utenom bebyggelsen. Grunneierlaget skriver at traseen vil berøre flere eiendommer, herunder gnr. 91 bnr. 8, og ønsker også at det tilrettelegges for hyttestrøm i området.

Svartfjellgruppa

Svartfjellgruppa ønsker at traseen trekkes vekk fra svanenes hekkeplass på Litjeholmen, og heller legges inn over skogområdet mot nordvest. Ifølge Svartfjellgruppa er det alminnelig kjent at mange svaner og andre fuglearter har sterk tilknytning til vannene i Svartfjelldalføret, og det er stor sannsynlighet for at det kan skje kritiske og dødelige kollisjoner mellom fuglene og den nye ledningen. Svartfjellgruppa anfører at det gjøres en ny og helhetlig vurdering av om hensynet til naturvern tilsier at traseen flyttes lenger vest.

Svartfjellgruppa anfører at vedtaket kun er gjort etter «tradisjonelle økonomiske standarder», og ønsker å se hvordan verdien av skjønnhet og uberørt natur er vektlagt i vurderingen. Svartfjellgruppa anfører at det finnes løsninger som kan fungere uten naturødeleggelser.

Merknader fra Arva

Arva har i brev datert 16. desember 2024 skrevet at tiltakets konsekvenser for rødlistede arter er konsekvensutredet og vurdert av NVE. Det er blant annet stilt vilkår om at kraftlinjene skal merkes med fugleavvisere der linene krysser Lakselva, Litjevatnet og på strekningen der ledningen går langs funksjonsområdet Skjellelvdalen. NVE har også satt vilkår om at Arva ikke skal utføre støyende anleggsarbeid i områdene rundt Kjosn og Skjellelvdalen i hekkesesongen til vade- og annen våtmarksfugl i perioden 1. april – 1. juli. Arva skriver videre at verdien av skjønnhet og uberørt natur er ikke-prissatte virkninger, som er vanskelig å tallfeste.

Til Elvelands klage, har Arva i tilsvaret foreslått at senterlinjen på traseen trekkes 14 meter øst for gnr. 91 bnr. 29, slik at eiendommen ikke berøres av ryddebeltet eller byggeforbudsbeltet.

Til klagen fra Sjyvannet grunneierlag, skriver Arva at en flytting av ledningstraseen lenger vest vil påvirke viktige flyttleier for reindrifta negativt. Arva viser til at NVE har vurdert at de alternative løsningene som er utredet, vil gi større ulemper for private og allmenne interesser enn den løsningen NVE har gitt konsesjon til. Arva skriver videre at de ikke kommer til å legge til rette for hyttestrøm. Kraftledningen vil være på et spenningsnivå hvor det ikke lar

seg gjøre å transformere ned til forbrukerspenning uten at det etableres en egen transformatorstasjon tilnærmet lik den som skal etableres i Botnhamn.

NVEs klageoversendelse

NVE viser til at det ble gjort en omfattende vurdering og avveining av virkninger for ulike interesser, og viser til bakgrunnsnotatet av 24. oktober 2024. NVE vurderte at den omsøkte traseen over Svartfjellet var den som ga minst negative virkninger for reindrifta. I tillegg går traseen utenfor Heggedalen naturreservat. På grunn av at ledningen kan gi kollisjonsfare for fugl i området, har NVE satt vilkår om å merke linene med fugleavvisere blant annet der de krysser Litjevatnet. Av hensyn til landskapet har NVE stilt vilkår om at det skal velges master med mørk farge, slik at de blir mindre synlige på avstand.

NVE viser til forslaget fra Sjøvannet grunneierlag om å justere traseen lenger vest ved Sjøvatnet, og at de her gjorde en avveining mellom å legge traseen langs områder med noe bebyggelse eller lenger inn i områder med urørt preg. NVE konkluderte med at det samlet sett var best å legge ledningen slik at naturen på denne strekningen i størst mulig grad blir skånet for nye inngrep. Ledningen vil ikke gå over noen av hyttene i området, men vil gå i underkant at 100 meter fra de nærmeste. Ledningen vil ikke gå over gnr. 91 bnr. 8.

Til Elvelands klage, viser NVE til at eiendommen ikke er bebygd i dag, og at det heller ikke foreligger noen konkrete planer om bebyggelse på eiendommen. NVE mener det derfor er usikkert hvorvidt det gir samlede reduserte negative virkninger å redusere traseen utenom akkurat denne eiendommen. Arva har heller ikke gjort noen vurderinger av om en traséjustering her vil berøre noen andre hensyn. NVE mener det ikke er grunnlag for å endre vedtaket, men påpeker at Arva har mulighet til å vurdere mindre justeringer i arbeidet med detaljplanen, i samråd med de berørte grunneierne og hytteeierne i området.

Departementets vurdering

Klagene er rettidige, og tilfredsstillende de øvrige vilkårene for klage etter forvaltningsloven kapittel VI. Departementet skal vurdere de synspunktene klagerne kommer med.

Departementet har kompetanse til å prøve alle sider av saken og herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. forvaltningsloven § 34 annet ledd.

Konsesjonsvedtaket

Departementet viser til NVEs vurdering av behovet for tiltaket, jf. bakgrunnsnotatet pkt. 4.1, og virkninger for miljø, naturressurser og samfunn, jf. bakgrunnsnotatet pkt. 4.4.

Departementet viser til at NVE har vurdert at verken den nye transformatorstasjonen i Botnhamn eller traseen fra Silsand til Kjosel vil gi direkte inngrep eller utilbørlig skjemme kjente, automatisk fredete kulturminner. Departementet stiller seg bak NVEs vurdering.

Hensynet til naturmangfold, herunder rødlistede fuglearter og naturtyper, er nærmere beskrevet og vurdert i bakgrunnsnotatet pkt. 4.4.3. Departementet er enig i NVEs vurdering av hensynet til naturmangfold, og mener de avbøtende tiltakene vil redusere de mulige negative virkningene.

Departementet er enig i at det bør legges vekt på at den omsøkte traseen unngår inngrep i Heggedalen naturreservat. Departementet viser til at ledningen kan ha negative virkninger for fugl, men er også enig med NVE i at dette kan avbøtes ved å gjøre tiltak for å redusere kollisjonsfaren for fugl ved viktige trekkruiter. Dette omfatter blant annet montering av fugeavvisere på linene der ledningen krysser Litjevatnet, for å redusere kollisjonsfaren for sangsvane som holder til der.

Departementet stiller seg også bak NVEs vurdering av traseen langs Sjøvatnet, og er enig i at det totalt sett er best å legge ledningen slik at naturen på strekningen i størst mulig grad blir skånet for nye inngrep. Departementet er videre enig i at en mørk farge på mastene vil kunne gi en vesentlig reduksjon i synligheten fra større avstander.

Departementet viser til Elvelands klage, og at Arva har foreslått å justere traseen ved at senterlinjen trekkes 14 meter øst for gnr. 91 bnr. 29. I likhet med NVE, mener departementet det ikke er tilstrekkelig opplyst om hvilke virkninger en slik justering vil ha for andre hensyn. Departementet viser samtidig til at Arva kan foreslå en slik justering som en del av detaljplanbehandlingen. Det følger av energiloven § 3-1 a første ledd tredje punktum at dersom utbyggingsløsningen beskrevet i detaljplanen kan gi endrede virkninger for miljø- og samfunnsinteresser sammenlignet med den utbyggingsløsningen som lå til grunn for konsesjonen, skal detaljplanen ha nødvendige utredninger og beskrivelser av de endrede virkningene.

Departementet viser for øvrig til at NVE i bakgrunnsnotatet pkt. 5.3 har en oppsummering av både prissatte og ikke-prissatte virkninger. For de ikke-prissatte virkningene har NVE beskrevet vektleggingen av hensynene i kategoriene liten, middels og stor. Departementet slutter seg til NVEs vurderinger.

Etter dette har departementet kommet til at det skal gis konsesjon etter energiloven § 3-1 til det omsøkte tiltaket, i tråd med NVEs vedtak. Departementet opprettholder derfor NVEs vedtak.

Samtykket til ekspropriasjon og søknaden om forhåndstiltredelse

Samtidig med at NVE fattet vedtak om konsesjon etter energiloven § 3-1, fattet NVE også vedtak om samtykke til ekspropriasjon i medhold av oreigningslova § 2 nr. 19.

Ingen av klagerne har framsatt noen klageanførsler spesifikt knyttet til ekspropriasjonssamtykket. NVE har imidlertid lagt til grunn at de berørte grunneierne eller rettighetshaverne som har klagd på konsesjonsvedtaket, også har klagd på vedtaket om samtykke til ekspropriasjon. Departementet er for øvrig enig i NVEs vedtak om samtykke til ekspropriasjon og dets begrunnelse, og finner at også det kan opprettholdes.

Departementet viser til at Arva også har søkt om samtykke til forhåndstiltredelse i medhold av oreigningslova § 25. Departementet har ikke mottatt informasjon fra Arva om at det er

begjært skjønn i saken. Departementet vil ta stilling til søknaden om forhåndstiltredelse etter at skjønn eventuelt er begjært, og Arva ber om at søknaden tas til behandling.

Departementet minner om ettårsfristen for å begjære skjønn, jf. oreigningslova § 16. Fristen løper fra dags dato.

Vedtak

Klagene tas ikke til følge. NVEs vedtak av 24. oktober 2024 om konsesjon til å bygge, eie og drive en 132 kV kraftledning fra Silsand til Botnhamn, samt nye Botnhamn transformatorstasjon, opprettholdes. NVEs vedtak av 24. oktober 2024 om samtykke til ekspropriasjon for nødvendig grunn og rettigheter for nettanlegget opprettholdes.

Dette vedtaket kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd første punktum.

Med hilsen

Tollef Taksdal (e.f.)
avdelingsdirektør

Ole Henrik Olsen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Norges vassdrags- og energidirektorat
Senja kommune
Statsforvalteren i Troms og Finnmark

Mottakere:

Arva AS

Gunn Drange

Geir Høgstad på vegne av Line Camilla Elveland

Sjyvannet grunneierlag v/Kim-Arne Hansen

Svartfjellgruppa v/Gøril Lilleng

Øystein Pettersen og Kjetil Ronesen

Bjarte Harald Berntsen, Gunnhild Berntsen og Nanna Elisabeth Berntsen

KOP